

40è aniversari de l'Assemblea de Barcelona

Intervenció de Joan Carles Gallego
Secretari general de CCOO de Catalunya

Agrair-vos la presència a tots i totes.

En primer lloc, a qui fa 40 anys va participar en l'assemblea de Barcelona i avui sou aquí. És un honor compartir aquest acte amb vosaltres. Sense el vostre esforç i lluita, compromís i dedicació no seriem aquí. Recordar, com ja hem fet aquest matí, a tots els qui avui no poden estar amb nosaltres, que ens han deixat.

Agrair a aquells que veniu de fora de Catalunya, perquè avui, com fa 40 anys, la vostra presència fa que la CONC ens sentim compresos, respectats i estimats i formant part d'aquest projecte compartit que és el de les CCOO. Un projecte que molts homes i dones, fa més de 50 anys, van començar a organitzar, en plena dictadura franquista, lluitant en els seus centres de treball per unes millors condicions de treball i de vida, conscients que organitzar-se i lluitar és també construcció activa de valors d'igualtat, de llibertat, de solidaritat. Vam oposar-hi el "u no és ningú" d'aquella obra poètica i pictòrica conjunta de Joan Brossa i Antoni Tàpies, amics que ens van ajudar i estimar en moments on ajudar era un perill i estimar un compromís, per sortir de l'aïllament on regnava l'opressió per cantar junts el 'Diguem no' del nostre estimat Raimon.

Agrair als representants de diverses institucions, de grups polítics, d'organitzacions socials. A l'alcalde de Barcelona. Ens honora la vostra presència. Aquell abril de 1976 Barcelona tenia alcalde franquista, Joaquín Viola, curiosament registrador de la propietat i recordat pel seu tarannà autoritari i hostil amb els moviments veïnals i que va haver de dimitir a finals d'aquell any, assetjat per la protesta social. Nosaltres mateixos ens vam haver de donar la benvinguda i l'acollida a aquella ciutat que bullia d'ànsia de llibertat, que era creuada de mobilitzacions obreres i veïnals, estudiantils i socials, on les demandes concretes s'impregnaven de reivindicació de llibertat, de democràcia, d'amnistia, i en la qual, ajudats de la complicitat de sectors compromesos de l'església, que actuaven al marge, i en contra de la jerarquia, ens van cedir Sant Medir per reunir-nos, clandestinament, com havien fet 12 anys abans,

el 1964 quan ens vam constituir en el que amb el temps ha acabat sent la CONC. Per això ens honora que avui, en aquest acte, l'alcaldesa de la ciutat ens doni la benvinguda en una ciutat que vol ser oberta i solidària, acollidora amb tothom que hi arriba, en especial amb qui fuig de la guerra i la injustícia, que busca asil i refugi; una ciutat que vol tancar els CIE, espais que priven de llibertat a qui no ha comès més delictes que la irregularitat administrativa, una ciutat que vol que part de la riquesa que el treball crea es converteixi en bé comú al servei de les persones, dels infants, dels grans, de la igualtat i la justícia social. Una ciutat que es mostra en totes les seves contradiccions, socials, urbanes, ambientals, on les lluites obreres han deixat una forta petjada i han escrit bona part de la seva història. Agraïm doncs la presència i les paraules de l'alcaldesa, especialment, també perquè en ocasions ens confrontarem, ja que amb les administracions som, també, contrapart, perquè CCOO, no renunciem a exercir el conflicte sociopolític amb plena autonomia i independència, conscients que més enllà de la lluita per les condicions de treball volem incidir en la manera que es reparteix socialment la riquesa, per tal que la igualtat, la justícia social, la integració, conformin la base on les persones puguem desenvolupar plenament les nostres potencialitats i ho volem fer com a subjecte polític autònom en representació d'interessos de part.

No som un sindicat corporatiu, aïllat i tancat en la realitat de l'empresa o el sector, aspirem a que les reivindicacions laborals configurin també un model social igualitari i solidari. Per això agraïm la presència de representants d'organitzacions i entitats socials, amb qui compartim objectius i lluites. Vivim uns moments on ens toca fer-nos forts en la reivindicació i en l'exigència d'espais de concertació que permetin traduir la força que puguem acumular en les lluites per assolir nous drets de ciutadania. Nous drets de ciutadania, sí, que donin resposta a la diversitat d'expectatives vitals dels treballadors i treballadores en un context canviant i ple d'incerteses, però que han d'acompanyar els "vells" drets, als quals no pensem renunciar, aquells que titllen d'antigalla i qualifiquen com a privilegis, perquè es vol negar el treball com a dret social reconegut constitucionalment i, per tant, subjecte de tutela col·lectiva, a través de la llibertat sindical i legal.

Agraïm la presència als representants de partits. Sabeu on som i qui som. Sabeu del nostre zel en relació a la independència sindical. Som una organització autònoma, una organització "de" treballadors, no som una organització "pels" treballadors, i independent de tot poder, econòmic, polític, mediàtic. Ens ha costat molt ser com som i no hi pensem renunciar-hi. Sabem que no és plat de bon gust per a tothom, que hi ha qui prefereix tenir organitzacions que els facin de "corretja de transmissió", però els sindicats no podem ser-ho, CCOO no volem ser-ho. La força dels treballadors i treballadores està en la capacitat d'organitzar-se autònomament i de ser independents, això ens dóna capacitat d'acció i representació d'uns interessos de part que en l'exercici del conflicte, i assentats en aquesta realitat, vol contribuir a construir interessos generals.

Agrair, és evident, als qui heu participat activament en fer possible aquest acte, als qui heu cuidat dels detalls, els qui heu cursat les invitacions, als qui heu preparat l'atrezzo i el so, als qui heu preparat els vídeos i heu tingut i aportat idees.

En definitiva, agrair la presència de tots i totes els qui heu vingut, que sou aquí perquè sentiu aquest acte com a vostre, perquè formeu part d'aquesta gran família que som les Comissions Obreres, perquè us sentiu partícips d'un projecte de transformació social que es basteix en l'organització i en la lluita, en la consecució de nous drets, de millores quotidianes.

L'assemblea de Barcelona, fa 40 anys, és un punt d'inflexió important en el que ha estat la història de CCOO, d'aquest moviment sociopolític que neix en la negra nit de la dictadura franquista, sorgit de les cendres de la ferotge repressió que, a sang i foc, va dur a terme el franquisme per aniquilar els representants més conscients de la classe treballadora i del conjunt social organitzat. Es va voler truncar amb mort, exili, tortures, amb impunitat, presó i repressió, la continuïtat dels fils històrics que ens connecten amb les societats de socors mutu, amb les lluites camperoles, l'oposició a l'enrolament per a la guerra del Marroc, de la lluita de la Canadenca, aquell fil històric que ens connecta amb Salvador Seguí, Joan Peirò, Anselmo Lorenzo. Molts homes i dones a partir dels anys 50 i 60 van reteixir, en dures condicions, arriscant i sacrificant vida, llibertat i família, aquells fils, convertint-los en la troca d'aquell moviment sociopolític de comissions de treballadors que van construir plataformes, van organitzar lluites i van negociar reivindicacions.

Aquell moviment sociopolític, va convocar fa 40 anys aquesta assemblea per dotar d'organització estable, per construir un sindicat unitari, democràtic i independent, perquè van entendre que els treballadors i treballadores, si no volem doblegar-nos ni deixar-nos domesticar, com bé deia Marcelino Camacho, necessitem d'una organització forta, representativa, útil.

Per això la CONC estem orgullosos que avui a Barcelona celebrem aquest acte. La memòria és nostra i no ens la podem deixar prendre. Sabem que qui perd els orígens perd la identitat, però també que qui perd la memòria perd el futur i la seva pròpia raó de ser. Fa 40 anys l'assemblea no es va poder celebrar a Madrid. El dictador havia mort, però el règim franquista seguia viu. Aquell règim creuat de contradiccions, entre aperturistes i continuistes, i assetjat per un allau de mobilitzacions obreres que estàvem protagonitzant les pròpies CCOO, va prohibir la celebració de la reunió a Madrid. Tot i que mesos abans va deixar celebrar congressos legals d'altres organitzacions sindicals, que de sobte apareixien, en un clar intent d'impedir la transformació d'aquell moviment sociopolític, que érem les CCOO, en una organització sindical unitària dels treballadors i treballadores.

Però CCOO vam celebrar l'assemblea. Ho férem a Barcelona, en clandestinitat. Seguïem sent il·legals i encara ho vam ser fins el 24 d'abril de 1977. Prèviament, el gener i febrer del 1976, grans manifestacions a grans ciutats d'Espanya van reclamar amb força la reivindicació arrelada socialment d'amnistia política, es van legalitzar els partits polítics, inclòs el PCE, es va perpetrar la matança dels advocats d'Atocha, el gener del 1977 i milers i milers de lluites, vagues, mobilitzacions en les quals hi van participar milions d'homes i dones a tot l'Estat per exigir drets i llibertats. Finalment el 1977, a l'abril, es legalitzen els sindicats, tot i que la plena llibertat sindical no ha acabat de desenvolupar-se plenament malgrat els 40 anys transcorreguts, com estem veient amb l'encausament de 300 sindicalistes per exercir el dret de vaga, l'exclusió de drets sindicals a les empreses de menys de sis treballadors, el nul reconeixement, en molts àmbits, dels espais de concertació i diàleg social preceptiu, etc. Fora bo que algú dels interpretadors interessats de la història de la transició, expliqués per què la darrera peça de l'entramat democràtic en ser reconeguda fou el sindicalisme, per què va focalitzar les últimes resistències d'una dictadura en retirada i per què el seu desenvolupament ple no s'ha realitzat, potser també ajudaria a interpretar per què ara, que apunten vents de regressió en drets i llibertats, es pretén limitar amb normes legals expresses i orientacions fiscals el camp d'acció del sindicalisme democràtic i representatiu.

Convé no oblidar d'on venim, quin és l'origen de la fràgil i feble democràcia que tenim, la contradicció d'un règim que fa aigües i les lluites protagonitzades fonamentalment per la gent treballadora, a empreses i barris, i pel moviment estudiantil, que apuntava també un fort component de canvi generacional. Es va poder celebrar a Barcelona possiblement perquè les condicions de repressió havien de conciliar-se amb la posició d'unes classes benestants, que havien entrat en contradicció amb un règim que convertia tot conflicte social o laboral en conflicte d'ordre públic. També potser perquè hi havia una capacitat organitzativa consolidada, que permetia assumir un compromís d'aquella envergadura. En qualsevol cas, era també una mostra de la força de la confederalitat, de projecte compartit que suma, de germanor. La classe treballadora no entén de fronteres, entén de problemes comuns i de la necessitat de sumar esforços per enderrocar els murs de la injustícia i la desigualtat.

Avui, 40 anys després, som legals, som el primer sindicat a l'Estat i a Catalunya, perquè així ho decideixen els milers i milers de persones, dones i homes, nascuts aquí i arreu, grans i joves, que voluntàriament s'afilien, prop d'un milió a l'Estat, prop de 150.000 a Catalunya, i els treballadors que, empresa a empresa, voten i elegeixen els seus representants i ens legitimen –i responsabilitzen- com a força més representativa davant patronals i governs. Som més forts i som més útils. Sabem que estem enmig d'un atac de fons a les bases de la democràcia social i política, on els drets es converteixen en mercaderia i les organitzacions o s'instrumentalitzen o s'ofeguen i es liquiden. Davant de l'estàs sol, treballes sol, negocies sol, de l'escenari de

desposseïó neoliberal que vol deixar una societat d'ocupació degradada i vides vulnerables, seguirem oposant-hi acció solidària, proposta igualitària i organització unitària, perquè ens necessitem totes i tots junts i organitzats davant la injustícia, l'opressió i l'explotació.

L'entorn on la classe treballadora es mou, viu i treballa, ha canviat molt, les seves expectatives vitals són diverses i hi ha sectors importants en condicions extremament precàries i no veuen ni senten la utilitat de l'organització. Som conscients que tenim limitacions programàtiques i organitzatives, que ens dificulten la capacitat per ser més útils en l'acció, per fer avançar les condicions de treball i de vida. Però estem convençuts de la necessitat i la utilitat del sindicalisme, unitari, democràtic i independent, que reivindicàvem el 1976, del sindicalisme de classe, reivindicatiu i sociopolític, integrador i solidari, compromès i transparent. Per això seguim organitzant i lluitant. Per això, també i sobretot, hem iniciat un procés ampli, participatiu, obert, per repensar-nos. Un procés que ens ha de dur al llarg del procés congressual, que clourà l'any vinent, a enfortir aquest instrument dels treballadors i treballadores.

Perquè avui, com ahir, el treball segueix tenint la centralitat política perquè les persones puguin disposar de les eines necessàries per desenvolupar totes les seves potencialitats, progressar i viure millor. El treball és l'element central per articular drets, democràcia i ciutadania. Per això avui el combat està entre qui volem l'articulació col·lectiva dels drets i les tuteles laborals i qui, contrareforma rere contrareforma, vol imposar la individualització de les relacions laborals. El treball crea riquesa i aquesta cal que es reparteixi de manera justa en benefici del progrés personal i social. Per això la disputa per la riquesa que el treball crea, a l'empresa i la societat, és un vector articulador de drets en la vida de les persones. El conflicte social que es genera en el treball és portador de valors d'igualtat, llibertat i solidaritat, valors necessaris per fer avançar qualsevol canvi social i polític. Per això avui estem lliurant un combat important enmig d'una greu crisi civilitzatòria, on la fallida del sistema financer de la segona meitat del 2007 ha estat utilitzada com la justificació perfecta per desmuntar un model social de drets i llibertats i imposar un nou paradigma social, on prevalgui la individualització de les relacions laborals i la mercantilització de les relacions socials.

El 1976, fa 40 anys, la conflictivitat laboral va ser el motor que va aconseguir empènyer vers una democràcia, amb arrels fermes, tot i que amb dèficits constructius importants, com estem veient, i no el "atado y bien atado" que alguns, emparats amb la força que els donava el control dels aparells de l'Estat, pretenien. Vam aconseguir que les lluites obreres es traduïssin en drets com a treballadors, però sobretot en drets com a ciutadans. En definitiva, deixar de ser súbdits per avançar en la ciutadania.

Han passat 40 anys i molts dels reptes d'aquell moment, amb altres continguts i formes, segueixen presents, la igualtat, la llibertat i la solidaritat, cal conquerir-les dia a dia, la precarietat, la bretxa de gènere, l'encausament de sindicalistes, els refugiats, la corrupció, ocupant bona part d'un paisatge on l'economia ha deixat de ser quelcom orientat a la satisfacció de les necessitats socials per convertir-se en pràctica especulativa, orientada al màxim guany i a l'externalització de tot risc en les persones i societats. Volen fer desaparèixer el treball com a fet polític i democràtic del debat social, on només apareix com a ocupació i factor de producció al servei de la rendibilitat empresarial i la competitivitat. Però contracte indefinit, estabilitat i seguretat, tutela col·lectiva i legal de les condicions de treball i vida digna, són drets individuals i col·lectius lligats al treball, que no estem disposats que desapareguin ni que es tractin com a privilegis o antigalles.

Tenim feina, molta feina. Però tenim ganes, compromís i somnis fets de coneixement, organització i solidaritat.

Gràcies per ser aquí, per haver vingut, junts podem canviar el món. El canvi real arribarà d'una societat més conscient de la seva força i la seva autonomia. D'una societat empoderada davant dels poders econòmics i polítics, d'una societat que no es resigni, que no s'instal·li en la ràbia ni la indignació, que no vulgui ser doblegada ni viure domesticada. Aquest vol ser el nostre compromís, perquè compartim allò que ens deixa dit Eduardo Galeano: 'molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, podem canviar el món'.

Salut, bon treball

Y viva CCOO

Barcelona, 11 juliol de 2016